

04.02.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**4 Şubat 2021
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

4 Şubat 2021 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Türkiye’nin Doğu Avrupa Enerji Verimliliği ve Çevre Ortaklığı Bölgesel Fonuna Katılımına İlişkin Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası Arasındaki Katkı Anlaşmasının İlişik Kurallar ve Mektupla Birlikte Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3488)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Covid-19 Salgını Nedeniyle Zarar Gören Esnaf ve Sanatkârların, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketince Düşük Faizli Kredi Kullanılmasına İlişkin Kararlar Kapsamındaki Kredi Borçlarının Ertelenmesine Dair Karar (Karar Sayısı: 3489)

— 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 41 inci Maddesinin Birinci Fıkrasının (9) Numaralı Bendi ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 11 inci Maddesinin Birinci Fıkrasının (i) Bendi Kapsamında Gider ve Maliyet Unsurları Toplamının İndirimi Kabul Edilmeyecek Kısımının Tespitine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 3490)

— 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü Maddesinde Yer Alan Tevkifat Nispetlerine İlişkin 2009/14592 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 30 uncu Maddesinde Yer Alan Vergi Kesintisi Oranlarına İlişkin 2009/14593 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci Maddesinde Yer Alan Vergi Kesinti Oranlarına İlişkin 2009/14594 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3491)

— Türkiye Maarif Vakfına Kaynak Aktarılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3492)

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 3493, 3494, 3495, 3496, 3497, 3498, 3499, 3500, 3501, 3502, 3503)

YÖNETMELİKLER

— Polis Meslek Yüksekokulları Giriş Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Beykoz Üniversitesi İhale Yönetmeliği

— İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği

— Kafkas Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 12/11/2020 Tarihli ve E: 2020/62, K: 2020/69 Sayılı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 12/11/2020 Tarihli ve E: 2020/64, K: 2020/70 Sayılı Kararı

DANIŞTAY KARARI

— Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu Kararı (E: 2020/10, K: 2020/10)

Enflasyon sepetinde gıdanın ağırlığı artırıldı

Ocak ayı enflasyon verileriyle birlikte enflasyon sepetinde yer alan madde ağırlıklarına ilişkin güncellemeler de belli oldu

Türkiye İstatistik Kurumu'nun enflasyon sepetinde gıdanın ağırlığı artarken, alkollü içecekler, giyim ve lokanta gibi maddelerin ağırlıkları azaltıldı.

2020'de sepette yüzde 22,77 olan gıdanın ağırlığı yüzde 25,94'e yükseltildi. Gıdadan sonra en büyük kalem olan ulaştırmanın ağırlığı ise yüzde 15,62'den yüzde 15,49'a düştü.

Konutun ağırlığı ise yüzde 14,34'ten yüzde 15,36'ya yükseldi.

Gıda ve konut ile birlikte ev eşyası, haberleşme ve sağlık gruplarının da enflasyon sepetinde ağırlıkları arttı.

Aşağı yönlü en sert revizyon ise lokanta ve oteller grubunda oldu. Enflasyon sepeti içerisinde lokanta ve oteller grubunun ağırlığı yüzde 8,67'den yüzde 5,91'e düştü.

Tarım Bakanı ithal buğdayla ilgili verileri açıklamadı

Tarım Bakanı Pakdemirli, ithal buğdayla ilgili verileri açıklamadı.

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, son 2 yılda TMO aracılığıyla ithal edilen arpa ve buğday miktarı ile bu ürünler için yurtdışına ödenen miktarın açıklanması istemiyle Tarım ve Orman Bakanlığına yazılı soru önergesi verdi. Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, yerli üreticiden alınan ve yurtdışından ithal edilen arpa ve buğday fiyatlarının da kıyaslanmasını isteyen Gürer'in soru önergesine üstü kapalı yanıt verdi. Önerge sahibi Gürer ise "Makarnalık buğdayda yerli üreticiye 1800 lirayı çok gören TMO, aynı ürünü yurtdışından 2 bin 450 liraya ithal etti. Sayın Bakan, soru önergemizi yanıtlarken, acaba bu gerçeği gizlemeye neden ihtiyaç duydu?" diyerek tepkisini dile getirdi.

ARPA VE BUĞDAYLA İLGİLİ DETAYLI SORULAR YÖNELTTİ

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, hububatta Türkiye'yi ithalat ülkesi haline getiren Tarım ve Orman Bakanlığına, 2019 ve 2020 yıllarında ithal edilen arpa ve buğdayla ilgili detaylı sorular yöneltti.

YERLİYE NE KADAR, YABANCIYA NE KADAR?

Gürer, önergesinde, “2019 yılında TMO çiftçiden doğrudan aldığı makarnalık, ekmeklik; buğday ve arpa miktarı ne kadardır?

2019 yılında TMO tarafından yurt dışından ithal edilen buğday ve arpa miktarı ne kadardır? Buğday ve arpanın tonunun alım fiyatı ne kadardır?

2020 yılında TMO tarafından çiftçiden alınan buğday ve arpa miktarı ne kadardır? İthal edilen ekmeklik ve makarnalık buğday miktarı ne kadardır? 1 ton ekmeklik ve makarnalık buğdayın ithalat bedeli ne kadardır? Makama ve ekmeklik buğday ithalatı yaptığımız ülkeler hangileridir?

31 Aralık 2020 tarihinde buğday ve arpa da gümrük vergilerinin sıfırlanmasının ardından öngörülen buğday ithalatı miktarı ne kadardır?” şeklindeki sorularının yanıtlanmasını istedi.

TMO 2019 YILINDA ÜRETİCİDEN 1 MİLYON 400 BİN TON HUBUBAT ALDI!

CHP Milletvekili Ömer Fethi Gürer’in önergesine yanıt veren Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, TMO tarafından 2019 yılında üreticilerden 1,4 Milyon ton hububat alımı yapıldığını açıkladı.

İTHAL EDİLEN BUĞDAY FİYATLARI AÇIKLANMADI

Bakan Pakdemirli, “TMO’ya hububat ve bakliyat için verilen ithalat yetkileri genel bir yetki olup ilgili kurumların görüş ve talepleri doğrultusunda değerlendirmeler en hassas şekilde yapılmak suretiyle ancak ihtiyaç halinde kullanılmaktadır. TMO tarafından dış alımlar ihale yöntemiyle yapılmakta olup en uygun teklifi veren kişi ve firmalarla sözleşme imzalanmaktadır. Dolayısıyla her bir ihalede verilen en düşük fiyatlar dış alım fiyatlarını belirlemiş olmaktadır” dedi.

2020'DE ÜRETİCİDEN ALINAN HUBUBAT MİKTARI AÇIKLANMADI

2020 yılı hububat alım fiyatları 4 Mayıs 2020 tarihinde açıklandığını ifade eden Bakan Pakdemirli, rakamsal bilgileri vermedi.

Merkez Bankası'ndan flaş hamle

Türkiye'de artan gıda fiyatları özellikle orta ve dar ve gelirli vatandaşların cebini zorlaştırmıştı. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) organizasyon yapısına ilişkin ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak 3 yeni müdürlük kurma kararı aldı.

Buna göre Yapısal Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü bünyesinde "**Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları Analiz Müdürlüğü**", Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü bünyesinde "**Katılım Bankacılığı Müdürlüğü**", Bütçe ve Finansal Raporlama Genel Müdürlüğü bünyesinde "**Mali Kontrol Müdürlüğü**" kurulmasına karar verildi.

8 ŞUBAT'TA FAALİYETE BAŞLAYACAK

Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları Analiz Müdürlüğü: Fiyat istikrarı açısından kritik önem arz eden gıda ve tarım ürünleri fiyatlarına dair verileri detaylı ve zamanlı olarak incelemek suretiyle erken uyarı fonksiyonu görmek, araştırma ve inceleme sonuçlarını para politikası sürecine katkı sağlayacak şekilde raporlamak ve Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme Komitesinin sekretarya görevini yerine getirmek.

Katılım Bankacılığı Müdürlüğü: TCMB'nin katılım bankaları ile ilişkilerinde ve çalışmalarında etkinliği artırmak, sektörün gelişimine ve finansal istikrara katkıda bulunmak, bu alanda çalışan uluslararası kuruluşlarla ilişkileri daha etkin takip etmek.

Mali Kontrol Müdürlüğü: İç mali kontrol sistemini güçlendirmek, finansal raporlamaların güvenilirliğini artırmak, bütçe kapsamında yapılan harcamaların banka önceliklerine uyumu ile verimlilik ve tasarruf ilkelerine uygunluğunu kontrol etmek.

Yeni müdürlükler 8 Şubat'ta faaliyete başlayacak.

Krediler faizli olarak ertelenecek, faiz kalan taksitlere yansiyacak

Halkbankası'ndan kullanılan esnaf kredilerinde erteleme kararı yayınlandı. COVID-19'dan zarar gören esnaf ve sanatkarın, Halk Bankası tarafından TESKOMB, esnaf sanatkar kredi kooperatifleri aracılığıyla veya doğrudan kullandıkları indirimli krediler 6 ay ertelendi.

Resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararına göre, 31 Aralık 2020 öncesinde kullanılan düşük faizli kredilerden doğan borçlar, 1 Ocak 2021-30 Haziran 2021 tarihleri arasında vadesi dolacak olanlar, başvuru şartı aranmaksızın faiz tahakkuk ettirilerek ertelenecek. Ertelemelerde vade sayısı değişmeyecek. Erteleme kaynaklı faiz ise kalan taksitler eşit olarak bölünecek.

Esnaftan erteleme dönemi boyunca çalışan sayısını azaltmayacağına ilişkin taahhüt alınacak. Çalışan sayısını azaltan, erteleme kapsamından çıkarılacak.

Karar kapsamında borcu ertelenen esnaf isterse, erteleme sürecinde düşük faizli yeni kredi kullanabilecek. Kararın yayını tarihinden itibaren bu borçlar hakkında takip işlemi başlatılmayacak.

Yapılandırmada toplam başvuru 200 milyar lirayı aştı

Yapılandırmada toplam başvuru 200 milyar lirayı aşarken, 6.8 milyar liralık tahsilat gerçekleştirildi.

Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 7256 sayılı Kanun kapsamında toplam 500 milyar lirayı bulan alacakların 200 milyar liralık kısmı için başvuru geldi. Bunun 110 milyar lirasını vergi alacakları, 90 milyar lirasını ise SGK'nın prim alacakları oluşturuyor. Yapılandırmanın faiz indiriminden yararlanmak isteyen mükellefler, şu ana kadar 6.8 milyar lirayı peşin olarak ödediler.

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan tarafından önceki gün vergi ile ilgili başvuruların açıklanmasının ardından, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk da SGK alacaklarına ilişkin başvuruları duyurdu.

Selçuk, SGK alacakları yapılandırılması kapsamında e-devlet e-SGK ve Sosyal Güvenlik Merkezlerine 1.77 milyon vatandaş başvuru yaptığını söyledi. Bakan Selçuk sosyal medya hesabından yaptığı duyuruda, başvurular sonucunda yapılandırılan toplam alacak 90 milyar lirayı aştığını ve şimdiye kadar 2.75 milyar liralık tahsilat yapıldığını aktardı.

Yapılandırma kanunu kapsamına, 289 milyar lirası vergi, 165 milyar lirası prim ve kalanı diğer alacaklar olmak üzere 500 milyar liralık bir borç giriyordu. Toplam 454 milyar liralık vergi ve prim alacağının, 210 milyar liralık kısmı için başvuru yapılmış oldu. Birikmiş alacak miktarına göre, yapılandırma oranı vergi alacağında yüzde 38.06, prim alacağında ise yüzde 54.54 oldu. Bu kapsamda toplam alacaklar için ise başvuru oranı yüzde 46.25 olarak hesaplandı.

Öte yandan yapılandırmanın peşin ödeme indiriminden yararlanmak isteyen mükellefler, şu ana kadar 2.75 milyar lirası prim olmak üzere toplam 6.8 milyar liralık peşin ödeme yaptılar.

Elvan: Enflasyon hedefinin çok uzağındayız

Bugün açıklanan ve beklentilerin üzerinde gerçekleşen enflasyon rakamlarını değerlendiren Hazine ve Maliye Bakanı Lutfi Elvan, enflasyon hedefinin çok uzağında kaldığına işaret etti.

Hazine ve Maliye Bakanı Lutfi Elvan, sosyal medya hesabından bugün açıklanan enflasyon verisini değerlendirdi.

Verilerin enflasyon hedefinin uzağında olduğumuzu gösterdiğini ifade eden Elvan, "Hedefe ulaşmak için önlemlerimizden asla taviz vermeyeceğiz" ifadelerini kullandı.

Elvan'ın açıklamaları şöyle:

"Açıklanan rakamlar enflasyon hedefinin uzağında olduğumuzu gösteriyor. Hedefe ulaşmak için önlemlerimizden asla taviz vermeyeceğiz. Tüm tarafları içine alan istişare mekanizmalarıyla hareket edeceğiz. Fiyat istikrarı olmadan kaliteli ve sürdürülebilir bir büyüme mümkün değil."

Hüseyin Aydın: Faiz ve enflasyonda düşüş bekliyoruz

Son 2-3 ayda finansal piyasalarda toparlanma ve kaynak girişi yaşandığını, yeni tasarruf girişinde TL'nin tercih edildiğini gördüklerini belirten Türkiye Bankalar Birliği Başkanı Hüseyin Aydın, faiz oranlarının ve enflasyonun yıl içinde düşmesini beklediklerini dile getirdi.

Bankalar Birliği Başkanı Aydın'dan önemli açıklamalar

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Yönetim Kurulu Başkanı ve Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın, sektöre ve Ziraat Bankası'na ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Aydın, Türkiye bankacılık sektörünün, salgın döneminde yüzde 35 civarında, güçlü bir kredi artışı sağladığını belirtti. Aydın, bu durumun ekonomik faaliyete ciddi bir destek verdiğini ve dünyada büyüyen iki ülkeden birinin Türkiye olduğunu kaydetti. Bankacılık sektörünün kendisinden bekleneni yaptığını aktaran Aydın, bununla beraber bu kredi büyümesinin bazı yan etkilerinin de yaşandığını, bazı kredilerin üretim, yatırım ve ticaret yerine değişik tasarruf alanlarına gittiğini bildirdi.

DÖVİZ AÇIKLARI YOK

Aydın, son 2-3 ayda finansal piyasalarda toparlanma ve ekonomik beklentilerde düzelme olduğunu, yılın kalanında da bu iyileşme sürecinin devam edeceğini, enflasyon ve faizlerin gerileyeceğinin tahmin edildiğini kaydetti. Bazı sektörlerde bir

miktar sıkıntısının devam ettiğini, bununla birlikte sanayide olumlu gelişmeler yaşandığını aktaran Aydın, şu değerlendirmelerde bulundu: “Bankalar, 2021’de ekonominin kaynak ihtiyacını, pasif yapısındaki gelişmeler ölçüsünde karşılamaya devam edecek. Türkiye’nin tasarruf ve öz kaynakları mevcut kredi talebini karşılamaya yeterli değil. Bu nedenle sektör, TCMB’den alınan TL ve yurtdışından alınan yabancı para kaynakları ekonomik faaliyetin finansmanında kullanıyor. Kamu bankaları salgın sırasında yasal limitler içinde döviz pozisyon açığı vermiştir. Bununla beraber şu an itibarıyla bu pozisyonlar tamamen kapatılmıştır ve herhangi bir döviz pozisyon açıkları yoktur.”

İYİYE GİDİYOR

Faiz oranlarının ve enflasyonun yıl içinde düşmesini beklediklerini aktaran Aydın, uzun vadeli fiyatlamaların çok daha olumlu olduğunu, ekonomiye dönük beklentilerin iyi durumda bulunduğunu ve daha da iyiye gittiğini belirtti. Bankaların aktif kalitesine değinen Aydın, “En kötü dönemde bile ikinci grup kredilerin en fazla yüzde 20’sinin tahsili gecikmiş alacak haline geldiğini görüyoruz. Takibe geçme süresinin 180 güne yayılma esnekliği Haziran 2021’de bittikten sonra bile tahsili gecikmiş alacak oranı makul düzeyde kalır. İkinci grupta izlenenler ile takipteki kredilerin önemli bölümü için karşılık ayrılmıştır. Ayrıca, kredilerin önemli bölümünün teminatları da vardır” ifadelerini kullandı. Aydın, Türkiye’de sermaye yeterliliğinin Basel standartlarının ve Bankacılık Düzenleme ve Denetme Kurumunun (BDDK) hedef oranının da üzerinde olduğunu bildirdi.

SEKTÖRÜN YÜZDE 80’İ FİNANSE EDİLİYOR

Tarım sektörünün yüzde 80’ine varan kısmını finanse ettiklerini aktaran Aydın, “Türkiye’de tarım finansmanına erişimde asla ve asla sorun yoktur. Türkiye’de bir ceviz ağacı 10 yılda yetişir. 45 gün vadeli mevduatlarla bunları finanse edemezsiniz. Uçtan uca endüstriyel tarımı önemsiyoruz. Sübvansiyon dışında verdiğimiz krediler 160 milyar TL’dir. Tarım kredilerinde takip oranı yüzde 1.5. Bizi başka banka ve kredi kooperatifleriyle karıştırmasınlar. Haciz, el koyma satış haberleri gerçeği yansıtmamaktadır” dedi.

‘MAAŞLAR KAMUOYU İLE PAYLAŞILIYOR’

Ziraat Bankası’nın yönetim kurulu üyelerinin maaşları ile ilgili haberlere ilişkin Hüseyin Aydın, şunları kaydetti: “Ziraat Bankası yönetim kurulu üyeleri ile denetim kurulu üyelerinin alacakları net ücret tutarı KAP’a bildirilerek kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Yönetim kurulu aylık ve ücretleri hesabında brüt maaş tutarı muhasebeleştirilmekte, üyelere yasal kesintileri yapılarak net ücret ödenmektedir. Bu, sektördeki tüm bankalar ve şirketler için geçerli bir hesaplama ve muhasebeleştirme

uygulamasıdır. Yönetim kurulu aylık ve ücretleri hesabı ile ilgili olarak Sayıştay raporunda bahsi geçen 3 milyon liralık fark, sosyal güvenlik primi kesintisi, ücretlerden kesilen gelir vergisi ve damga vergisinden kaynaklanmaktadır.”

‘KAMU BANKALARININ GÖREV ZARARI YOK’

Hüseyin Aydın, “görev zararının” bütçe uygulamalarındaki teknik bir tanım olduğunu belirterek, “Bütçede görev zararı olarak görünen ve zaman zaman ‘kamu bankalarının görev zararı arttı’ şeklinde lanse edilen tutarlar, teknik bir tanımdan ibarettir. Kamu bankaları ne görev zararı ne de zarar ediyor. Bu hesabın adı ‘çiftçi faiz desteği ödemeleri’ şeklinde düzenlense bu yanlış anlama da ortadan kalkmış olur” ifadelerini kullandı. Aydın, Çukurova’ya dolaylı Turkcell hissedarlığı ile ilgili olarak 2014’te kullandırılan krediye ilişkin şu değerlendirmelerde bulundu: “CFI’nın (Çukurova Finance International) Turkcell’de dolaylı payı vardı. 2014’te Çukurova Grubu’na kredi verildi. Kullandırılan kredi de geçen yıl tahsil edildi. Şirket, Virgin Adaları’nda 2005’te çeşitli avantajlar göz önünde bulundurularak kurulmuştur. Bu şirketin kendi tasarrufudur. Kredi verilirken de, kapatılırken de süreç tüm şeffaflığıyla kamuoyuyla paylaşıldı.”

Aydın, kredinin Turkcell tarafından kullanılmadığını aktararak, “Bilançolarıyla ilgili bir durum söz konusu değildir. Ancak Çukurova’nın dolaylı hissedarlığı nedeniyle kredinin kullanımı neticesinde ilgili hisseler Turkcell kurucu hissedarı olan Çukurova’nın kontrolünde kalmaya devam etmiştir” dedi.

ÜYE DEĞİLDİM

Kredinin tahsis edildiği tarihte Turkcell Yönetim Kurulu Üyesi olmadığının altını çizen Aydın, “Yönetim kurulu üyesi olmam çok daha sonraki bir tarihtedir. Ortaklar arası uyuşmazlıkların ki 2005’ten beri devam etmekteydi, sonuçlanmasına yönelik geçtiğimiz dönemde hissedarlar beni yönetim kurulu üyeliğine uygun görmüşlerdi. Bu görevlendirme, ilgili kredi kullandırımından çok sonra gerçekleşti. Mevzuatta bu üyeliği yasaklayan bir düzenleme yok, zaten yasağa tabi olan bir durum da değil” diye konuştu.

‘TL TERCİH EDİLİYOR’

Salgın sürecinde dünya genelinde sadece Türkiye ve Çin’in büyüyebildiğine dikkat çeken Hüseyin Aydın, “Yabancı para kaynakları TL’ye çevriliyor. Bu işlevi gören piyasalar düzgünce çalışabilmelidir. TL, hem tasarruf etmek için hem de yatırım yapmak için cazip bir para birimi olmalıdır. Son 2-3 ayda finansal piyasalarda toparlanma ve kaynak girişi yaşanıyor. Yeni tasarruf girişinde TL tercih ediliyor” ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan Boğaziçi açıklaması

Cumhurbaşkanı Erdoğan Boğaziçi Üniversitesi'ndeki protestolar konusunda, "Siz öğrenci misiniz? Yoksa rektörün odasını basmaya çalışan, işgale kalkışan terörist misiniz? Bu ülke, teröristlerin hâkim olduğu ülke olmayacak, buna asla izin vermeyeceğiz." dedi.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, AK Parti Artvin, Bilecik, Çankırı, Gaziantep ve Iğdır 7. Olağan İl Kongrelerine partisinin genel merkezinden canlı bağlantıyla katıldı.

Erdoğan, Boğaziçi Üniversitesi'ndeki protestolarla ilgili, "(Kılıçdaroğlu) Boğaziçi Üniversitesi ile ilgili açıklamalarına baktığınızda terör örgütü temsilcisi olanları bu ülkenin evlatları kendisinin de arkadaşları olarak tanımlıyor. Terör örgütü üyesi olan bu gençleri milli ve manevi değerlere sahip gençler olarak kabul etmiyoruz. Siz öğrenci misiniz? Yoksa rektörün odasını basmaya çalışan, işgale kalkışan terörist misiniz? Bu ülke, teröristlerin hakim olduğu ülke olmayacak, buna asla izin vermeyeceğiz. Bay Kemal sen terörist arkadaşlarınla yola devam edeceksen buyur devam et ama biz teröristlerle beraber olmadık olmayacağız. LGBT yok böyle bir şey. Bu ülke milli manevidir ve bu değerlerle geleceğe yürümektedir. Bu ülke teröristlere teslim olmayacak. Artık bu ülke, Taksim'deki bir Gezi olayını yaşamayacak ve yaşatmayacaktır." ifadelerini kullandı.

Kılıçdaroğlu: Çiftçi tarımı terk etmeye başladı

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğüne atanan Melih Bulu'nun öğrenciler ve öğretim üyeleri tarafından istenmediğini ifade ederek, "Bir aydan fazladır bir başkan yardımcısı dahi bulamadı, o zaman çekilmesi lazım." dedi.

Kılıçdaroğlu, parti genel merkezinde düzenlenen Çiftçi Buluşması programının açılışında konuştu.

Boğaziçi Üniversitesindeki olaylara değinen Kılıçdaroğlu, bütün ailelerin çocuklarının üniversite okumasını, daha iyi şartlarda yaşamasını istediğini söyledi.

"Üniversiteler bilim yuvarlarıdır, kavga yuvası değildir." diyen

Kılıçdaroğlu, üniversitelerde bilgi üretildiğini, akademik dünyası gelişen ülkelerin ilerlediğini belirtti.

Boğaziçi Üniversitesinin de ülkenin üniversitesi olduğunun altını çizen Kılıçdaroğlu, orada da bu ülkenin çocuklarının okuduğunu ifade etti. Kılıçdaroğlu, Boğaziçi Üniversitesine girmenin kolay olmadığını, sınavlarda çok yüksek puanlar alınması gerektiğini aktardı.

Dünyadaki her üniversitede bulunduğu gibi Boğaziçi Üniversitesinde de gelenekler olduğunu belirten Kılıçdaroğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: “Gelenekler, örf ve adetler bazen kanunlardan daha güçlüdür. Çünkü gelenekler, tarihsel zincir içinde süzülüp gelirler ve toplum onları kabul eder. Üniversiteye bir kişi atıyorsunuz, üniversite kabul etmiyor. Sadece öğrenciler mi, hayır, üniversite hocaları da kabul etmiyor. Olması gereken ne? O üniversite hocasının ‘kimse beni kabul etmiyor, büyüklük bende kalsın, ben buradan ayrılalım’ demesi lazım ve bunu yapması lazım. Aksi halde orada bir kaos çıkıyor. Kaosa izin vermemek lazım. Bakın geçmişte, hepiniz hatırlarsınız 80 öncesini, 80 sonrasını, pek çok insan hayatını kaybetti. Kimi ‘sağ’ dedi, ‘kimi’ sol dedi. Başkaları ellerine silahları verdi ve gençlerimiz birbirlerini öldürdü. Yazık günah değil mi? Türkiye böyle bir sürecin içine sokulmasın, sokulmamalı. Öğrenciler istemiyor, öğretim üyeleri de istemiyor. Bir aydan fazladır bir başkan yardımcısı dahi bulamadı, o zaman çekilmesi lazım.” Çiftçilerin de sorunları olduğunu aktaran Kılıçdaroğlu, “Son 18 yılda çiftçi tarımı terk etmeye başladı. 2002’de 26 milyon 579 bin hektar olan tarım alanımız, 2019’da 23 milyon hektara düştü. 3 Trakya büyüklüğünde alan ekilmiyor. Bereketsiz mi, hayır bereketli. Eksek bir şey çıkmaz mı, hayır çıkar. Niye ekilmiyor, ektiği zaman zarar ediyor.” diye konuştu.

CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu, 2011’de tarımda Bağ-Kur’lu sayısının 1 milyon 121 bin kişi olduğunu, bu rakamın 2020’de 556 bin kişiye düştüğünü dile getirerek, bu insanların sosyal güvenliğinin ne olacağını sordu.

Kılıçdaroğlu, “Gittiler sanki Türkiye’de bütün araziler ekilmiş, Sudan ve Nijerya’dan arazi kiraladılar binlerce dönüm. ‘Pamuk ekeceğiz burada daha ucuz, Türkiye’ye getireceğiz.’ Bir hükümet kendi çiftçisi ile rekabet eder mi arkadaşlar? ‘Nijerya’da daha ucuza mal ediyorum, orada ekip biçeceğim, sonra Türkiye’ye getireceğim, burada satacağım.’ Peki bizim pamuk üreticisi ne olacak, bizim mısır üreticisi, buğday üreticisi ne olacak, bizim arpa üreticisi ne olacak? Batacak. Buna izin vermeyin.” değerlendirmesinde bulundu.

Patates üreticisinin maliyeti 1 lirayken 50-60 kuruşa alıcı bulamadığını söyleyen Kemal Kılıçdaroğlu, “Ne olacak bu kişi? Rakama bakıyorsunuz 400-500 bin ton bekliyor. Ya çimlenirse ne olacak, ya ekenler ne olacak, ya bu çiftçinin hali ne olacak düşünen var mı? Bir Allah’ın kulu, ‘Bu patates üreticilerinin derdi var, en azından ben bunları alayım, büyükşehirlerde açlık içinde olan yüzbinlerce hane var, en azından bu hanelere 10 kilo, 15 kilo, 20 kilo bedava dağıtayım’ desin. Akıllarına bile gelmiyor.” dedi.

Dışışleri'nden 'Boğaziçi' tepkisi: Kimsenin haddi değildir

Dışışleri Bakanlığı'ndan Boğaziçi Üniversitesi'nde yaşanan olaylara ilişkin yapılan açıklamada "Türkiye'nin içişlerine müdahale etmeye kalkışmak kimsenin haddi değildir" denildi. Açıklamada, "Türkiye, Anayasa'da güvence altına alınan temel hak ve özgürlükleri koruma konusundaki iradesini gerçekleştirmekte olduğu reform adımlarıyla göstermekte olup, bununla birlikte terör örgütleri ve terörle iltisaklı çevrelerin bu alanlardaki istismarına karşı mücadelesini sürdürmekte de kararlıdır." ifadeleri yer aldı.

Bakanlıktan yapılan yazılı açıklamada, Türkiye'de toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ile ifade özgürlüğünün anayasal güvence altında olduğunun altı çizildi.

Güvenlik güçlerinin, bugüne kadar her olayda olduğu gibi bundan sonra da kanunların verdiği yetkiyle görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye devam edeceğine dikkati çekilen açıklamada, "Üniversite dışından ve terör örgütü iltisaklı çevrelerin olaylara sızma ve kışkırtma girişimleri tespit edilmiş olup, protesto hakkını aşan bu yasa dışı eylemlere karşı kanunlarımız çerçevesinde gerekli ve orantılı önlemler alınmaktadır." ifadelerine yer verildi.

Açıklamada, "Yasa dışı yollara tevessül eden grupları kışkırtıcı ve illegal eylemleri teşvik edici bir dil kullanmama konusunda söz konusu çevreleri uyarıyoruz." denilerek, yakın dönemde "gelişmiş" demokrasi olarak adlandırılan pek çok ülkede yönetimler aleyhine en küçük bir itiraza karşı dahi masum ve sivil vatandaşlara karşı güvenlik güçlerinin orantısız şiddet görüntülerinin halen hafızalarda olduğu belirtildi.

Boğaziçi Üniversitesi'nde yaşanan olayları ve Türkiye'nin bu olaylarla hukuk çerçevesinde yürüttüğü mücadeleyi görmezden gelerek Türkiye'ye demokrasi ve hukuk dersi vermeye kalkanlara aynaya bakmaları tavsiye edilen açıklamada, "Türkiye'nin içişlerine müdahale etmeye kalkışmak kimsenin haddi değildir." vurgusu yapıldı.

Açıklamada, Türkiye'nin, Anayasa'da güvence altına alınan temel hak ve özgürlükleri koruma konusundaki iradesini gerçekleştirmekte olduğunu reform adımlarıyla gösterdiği belirtilerek, bununla birlikte terör örgütleri ve terörle iltisaklı çevrelerin bu alanlardaki istismarına karşı mücadelesini sürdürmekte de kararlı olduğunun altı çizildi.

Bakan Adil Karaismailoğlu'ndan Kanal İstanbul açıklaması

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Kanal İstanbul projesinde çalışmaların bitmek üzere olduğunu ve yasal düzenlemelerin yakında yapılacağını belirterek, "2021'de Kanal İstanbul için önemli ilerlemeler olacak inşallah. 2021'de kazma vurmak için çalışıyor

Karaismailoğlu, PTT'nin Ahlatlıbel Sosyal Tesisleri'nde gazetecilerle kahvaltılı toplantıda bir araya gelerek gündeme ilişkin soruları yanıtladı.

Kanal İstanbul projesinin 2011'den bu yana gündemlerinde olduğunu belirten Karaismailoğlu, bunun hem maliyet hem de göreceği iş bakımından dünyadaki en büyük projelerden biri olduğunu altını çizdi.

İstanbul Boğazı'nda gemi sayısının azalmasına karşın geçen yük miktarının artmaya devam ettiğine dikkati çeken Karaismailoğlu, hacimleri büyüyen gemilerde genellikle tehlikeli madde taşıdığını vurguladı.

Şehir içi ulaşımda deniz yolunun kullanıldığını ve bunun da trafiği artırdığını belirten Karaismailoğlu, **"Marmaray açıldıktan sonra bu yoğunluk biraz azaldı. Marmaray'ın dışında dikine hatlar kuruldukça denizdeki şehir içi toplu taşıma artacak. Bunlar da Boğaz'daki karmaşayı artıracaktır. Dünya ticaret hacminin yüzde 90'ı deniz yoluyla yapılıyor. Bu 25-30 milyar tonlara çıkacak önümüzdeki yıllarda. Karadeniz ve Marmara'da onlarca gemi sıra beklerken, bulundukları yerde kirlilik yaratıyor. Bu da ayrı bir sorun."** ifadelerini kullandı.

"PROJEYE TALİP ÇOK ÜLKE VAR"

Karaismailoğlu, Boğaz'ı tehlikeli tanker ve gemilere kurban edemeyeceklerine işaret ederek, Kanal İstanbul'un, Boğaz geçişlerine alternatif bir yol olacağını vurguladı. Karaismailoğlu, şunları kaydetti:

"Kanal İstanbul, rezerv alanıyla birlikte planlanan teknolojik, üniversite, sağlık ve turizm, İstanbul'un gelecekteki depreme karşı yapılacak rezerv konut alanlarıyla dünyaya yön verecek bir proje. Proje çalışmalarımız bitmek üzere. Buranın ihale yöntemiyle ilgili de çalışmalarımız devam ediyor. Yasal düzenlemeler yakında yapılacak. Burada daha önce belediye ile koordinasyon içerisinde çalışmalar yapılıyordu. Arada imzalanmış protokoller var ama mevcut yönetimle anlaşılamayacağımız konular da var. Sonuçta bir Türkiye projesi bu. Bunları oluşturduktan sonra yolumuza devam edeceğiz. Herhangi bir sıkıntımız yok. Burası kendi kaynağını üreten bir ekosistem olacak. Şu anda hukukçularımız çalışıyor. Bunlar geldikten sonra süreç hızlanacak. Rezerv alanla ilgili daha önce bir kanuni düzenleme yapılmıştı. Ona bazı maddelerin ilave edilmesi gerekiyor. Yap-işlet-devret modeli olabilir ama alternatif modeller de var. Henüz netleşmedi, projeler tamamlandı. Yapım maliyetimiz belli, ÇED raporunda yazıyor. Projeye talip çok ülke var. Onlarla da konuşuyoruz. Bu açık bir ihale olacak. 2021'de Kanal İstanbul için önemli ilerlemeler olacak inşallah. 2021'de kazma vurmak için çalışıyoruz. Süreç devam ediyor."

Konuya ilişkin CHP'nin tavrını da değerlendiren Karaismailoğlu, **"Hayatta dikili ağacı olmayanların eleştirmesi normaldir. Türkiye son 18 yıldır akla hayale gelmeyecek projeler yapıp vatandaşın hizmetine sundu. Onlar her şeye karşı çıkıyor. Onlara kalsa Marmaray'ı, Avrasya'yı ve Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nü de yapmayacaktık."** dedi.

"DEMİR YOLUNDA ATILIM VAR"

Karaismailoğlu, artık demir yolu ağırlıklı bir ulaştırma gündemleri olacağını vurgulayarak, burada taşınan yük miktarını artırmak için çalışmaları olduğunu anlattı.

Bakü -Tiflis- Kars hattının yapılması ve Marmaray'ın buna entegre edilmesiyle Pekin'den Londra'ya kadar kesintisiz bir "Demir İpek Yolu"nun ortaya çıktığını belirten Karaismailoğlu, şöyle devam etti:

"Bunu aktif bir şekilde kullanacağız. Batı'dan-Avrupa'dan hem ülkemizden hem ülkemiz üzerinden Türk Cumhuriyetleri'ne veya İran tarafına bu şekilde trenler aktif şekilde gitmeye devam edecek. Ülkemizdeki demir yolunun ulaşımındaki payını yüzde 20'lere çıkarmayı düşünüyoruz. Ülke içinde de demir yolunda atılım var. Hızlı tren hatlarımızı tamamlamaya çalışıyoruz. Sanayi bölgelerine, limanlara demir yolu ağlarını bağlayıp, buradaki lojistik maliyetleri düşürmeye çalışıyoruz. Lojistik maliyeti şu anda yüzde 25'lerde, bunu yüzde 10 yaptığımızda hem ülkemize hem de vatandaşımıza katkı sağlayacaktır. Lojistik alandaki çalışmalarımızın 11'ini bitirdik, 10'unda çalışmalar devam ediyor."

Bakü-Tiflis-Kars hattında Gürcistan-Azerbaycan-Rusya-Kazakistan-Hazar Denizi geçişleri tarafında aktif bir hareketlilik başladığını vurgulayan Karaismailoğlu, İran ile Türkiye arasında demir yolunda önemli gelişmeler olduğunu söyledi.

Pakistan-Afganistan tarafıyla ilgili de çalışmaları olduğunu anlatan Karaismailoğlu, şunları kaydetti:

"Önümüzdeki günlerde oraya da önem vereceğiz. Nahçıvan bağlantısının Kars'tan bir hatla ayrılması için projelerimiz devam ediyor. Burası da tamamlandığında farklı bir ulaşım güzergahı ortaya çıkacak gibi görünüyor. Nahçıvan hattı projesi çalışmaları devam ediyor. Yaklaşık güzergah belli. Ülkemiz tarafındakini biz projelendiriyoruz. Azerbaycan-Nahçıvan arasındaki ulaşım koridoruyla ilgili de Azerbaycan tarafı çalışıyor. Onlar da önümüzdeki haftaya buraya geliyor. Bu konu gündeme gelebilir."

Enflasyon bildiğiniz gibi, aynen devam...

Alaattin AKTAŞ

04 Şubat 2021 Perşembe

Fiyat artışları ocak ayındaki seyriyle sürpriz yapmadı. Ne tüketici fiyatlarındaki yüzde 1.68'lik artışa şaşmalı, ne Yİ-ÜFE'deki yüzde 2.66'lık artışa... Yıllık oranlar da böylece TÜFE'de yüzde 15'i buldu, Yİ-ÜFE'de ise yüzde 26'yı aştı.

İzmir açıklarında ekim sonunda meydana gelen depremin ardından yaşanan küçük çaplı tsunamiden esinlenerek 4 Kasım'da bu köşede "Bir tsunami de enflasyonda yaşanacak" derken, bu günleri kastediyorduk. Kur artacak, ama bu artış fiyatlara yansımayacaktı, öyle mi!

Kur artışının fiyatlarla ilintisini daha sonraki günlerde biraz daha ayrıntılı irdelleyeceğiz. Kur fiyatları yukarı çekiyor ama ne hikmetse tersi olduğunda hiçbir etki gözlenmiyor.

Bugün yeni ağırlıklar üstünde duralım...

Her yıl olduğu gibi ocak ayının verileriyle birlikte ilgili yılın ağırlıkları da güncellenip açıklandı. TÜFE'de "koltuğunu" geçen yıl sigara kaptıran kira, yine ilk sıraya çıktı. 2019 ve 2020 yıllarındaki ağırlığı yüzde 5'in altına gerileyen kira, 2021 yılı endeksinde yüzde 5.47'lik ağırlıkla kapsanacak.

Sigara ise bir basamak geriledi ve ikinci sıraya indi. Sigaranın TÜFE'deki ağırlığı yüzde 4.57 düzeyinde belirlendi.

TÜİK'ten ağırlık güncellemesiyle ilgili olarak yapılan açıklamada, Avrupa Birliği İstatistik Ofisi'nin yayımladığı kılavuza uygun olarak bu yılki ağırlıkların belirlenmesinde pandemi etkisini yansıtabilmek için 2020 yılı hanehalkı tüketim harcamalarının esas alındığı vurgulandı.

Pandemi madde sepetine maske gibi yeni ürünlerin girmesi sonucunu da doğurdu. Bu yıl sepete ayrıca turşu ve kadın için sweatshirt eklendi, buna karşılık tere, erik, normal buzdolabı, karışım kumaşlar ve şofben listeden çıktı.

Otuz ürün endeksin yarısı

TÜFE’de en fazla ağırlığa sahip otuz kalem neredeyse yüzde 50’lik bir büyüklük oluşturuyor. Bu durum tüm yıllar için geçerli. 2021 için de ilk otuz mal ve hizmetin payı yüzde 49.7, kalan 385 kalemin payı yüzde 50.3 düzeyinde.

Bazı ürünlerin ağırlıklarında, ürünün niteliğinde ortaya çıkan belirgin değişikliklerden ötürü ciddi oynamalar olabiliyor. Bu yıl için örneğin benzinli otomobillerin payında gözlenen artış dikkati çekiyor.

2020 yılında ilk otuz arasında yer almayan yumurta, ayçiçek yağı ve domatesin bu kez ilk otuza girdiği gözleniyor. Bu da gıda maddelerinin fiyatındaki artışın tipik göstergesi.

TÜFE'nin yarısını oluşturan mal ve hizmetler (%)

2021 sırası	Mal ve hizmet	2021 ağırlığı	2020 ağırlığı	2019 ağırlığı	2018 ağırlığı
1	Kira	5,4704	4,9984	4,8174	5,1850
2	Sigara	4,5656	5,7144	3,8712	4,7857
3	Otomobil (Benzinli)	4,1322	2,4255	2,7815	2,5537
4	Otomobil (Dizel)	3,0678	3,1573	4,1936	4,0311
5	Elektrik ücreti	2,7107	2,8689	2,9957	2,3934
6	Cep telefonu görüşme ücreti	2,6996	2,2456	2,1265	2,2196
7	Ekmek	2,4745	2,1738	2,1142	2,1170
8	Su faturası	2,4592	1,7085	1,9235	2,3394
9	Dana eti	2,0120	2,1483	1,8145	1,7882
10	Doğalgaz ücreti	1,6894	1,8080	1,8054	1,4429
11	Motorin	1,6636	1,9163	1,7716	2,0097
12	Benzin	1,1553	1,3639	1,4048	1,7953
13	Tavuk eti	1,1435	0,8327	0,8825	0,8402
14	Araç onarımı (malzeme ve işçilik)	1,0910	0,9468	0,9388	0,7205
15	Cep telefonu ekipmanı	0,9900	0,7590	0,7375	0,7137
16	Kuzu eti	0,9820	0,9770	1,0114	0,9994
17	Yumurta	0,9497	0,4660	0,6801	0,6837
18	Özel lise ücreti	0,9452	0,9005	0,7816	0,8129
19	LPG (Araba tüpü dolum cüreti)	0,9433	1,1824	1,2060	1,4642
20	Hazır yemekler	0,8635	1,2441	1,1481	1,0520
21	Çamaşır temizlik ve bakım ürünleri	0,8154	0,5903	0,6547	0,5897
22	Beyaz peynir	0,8111	0,8052	0,8198	0,7995
23	Domates	0,8100	0,6684	0,8152	0,8080
24	Mücevher (altın)	0,8099	1,4200	1,1922	1,1467
25	Sıcak içecekler	0,8012	1,0886	0,9289	0,8833
26	Ayçiçek yağı	0,7473	0,5159	0,5208	0,5056
27	Döner	0,7429	0,9387	0,8278	0,7807
28	Oturma odası takımı	0,7293	0,7435	0,7748	0,7374
29	Dolmuş ücreti	0,7125	1,1024	1,0770	1,2327
30	Kömür ücreti	0,7101	0,6128	0,7792	0,7529
	Toplam	49,6983	48,3231	47,3963	48,1842
	Diğer (*)	50,3017	51,6769	52,6037	51,8158

(*) 2018 için 377, 2019 ve 2020 için 388, 2021 için 385 mal ve hizmet.

GIDANIN PAYI DOKUZ YILIN EN YÜKSEK DÜZEYİNDE

TÜFE’de ana grup ağırlıklarında en dikkat çeken değişiklik kuşku yok ki gıda ve alkolsüz içeceklerin payındaki artış...

Gıda ve alkolsüz içeceklerin toplam TÜFE’deki payı 2012 yılında yüzde 26.12 düzeyinde oluşmuş, bu yıla gelinceye kadar söz konusu pay hep yüzde 25’in altında kalmıştı. Bu yılın ağırlıkları belirlenirken görüldü ki gıdanın payı çok yükselmiş.

Gıdanın toplamda geçen yıl yüzde 22.77 olan payı bu yıl için yüzde 25.94’e yükseltildi.

Vatandaş niye “Yandım Allah” diyor!

Her ne kadar TÜFE’deki değişim, TÜİK’in de ifade ettiği gibi, tek bir birey ya da belirli bir gelir grubunun harcamasındaki değişimi değil, ülke ortalamasını ifade ediyorsa da geniş kitleler, harcamalarının çoğunu gıdaya ayırdıkları için enflasyonu haklı olarak çok farklı algılıyor.

İşte en son örnek; ocak ayında TÜFE yüzde 1.68 artarken gıdadaki artış yüzde 2.48 oldu. Yıllık artış yüzde 14.97 düzeyinde gerçekleşirken gıdadaki yıllık artış yüzde 18.11’i buldu.

Her ne kadar gıdanın ağırlığı neredeyse yüzde 26’ya çıkarıldı ve 2021’de TÜFE buna göre hesaplanacaksa da, biliniyor ki dar gelirli kesim gıdaya çok daha fazla para ayırmak durumunda.

Vatandaş işte bu yüzden “Yandım Allah” diye feryat ediyor ya...

Bu konu da daha çok su kaldırır, değinmeye devam edeceğiz.

TÜFE'de ana harcama grubu ağırlıkları ve diğer göstergeler

	2021	2020	2019	2018	2017
Ağırlıklar (Yüzde)					
Gıda-alkolsüz içecekler	25,94	22,77	23,29	23,03	21,77
Alkollü içecekler ve tütün	4,88	6,06	4,23	5,14	5,87
Giyim ve ayakkabı	5,87	6,96	7,24	7,21	7,33
Konut	15,36	14,34	15,16	14,85	14,85
Ev eşyası	8,64	7,77	8,33	7,66	7,72
Sağlık	3,25	2,80	2,58	2,64	2,63
Ulaştırma	15,49	15,62	16,78	17,47	16,31
Haberleşme	4,64	3,80	3,69	3,91	4,12
Eğlence ve kültür	3,01	3,26	3,29	3,39	3,62
Eğitim	2,28	2,58	2,40	2,67	2,69
Lokanta ve oteller	5,91	8,67	7,86	7,27	8,05
Çeşitli mal ve hizmetler	4,73	5,37	5,15	4,76	5,04
Diğer göstergeler (Adet)					
Madde sayısı	415	418	418	407	414
Çeşit sayısı	901	897	895	895	910
İşyeri sayısı	27.980	28.019	28.711	28.015	27.386
Fiyat sayısı	550.632	553.064	544.256	415.000	400.772
Kira sayısı	4.274	4.274	4.274	4.274	4.275

İrfan Donat

Gıda fiyatlarındaki yükseliş sürececek mi?

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2021 yılı Ocak ayı enflasyon rakamlarını açıkladı.

TÜİK'e göre, Ocak'ta tüketici fiyat endeksi aylık bazda **yüzde 1,68 artarken**, bir önceki yılın aynı ayına göre **yüzde 14,97 yükseldi**.

Gıda ve alkolsüz içecekler tarafındaki artış ise çok daha sert oldu.

Gıda enflasyonu aylık bazda **yüzde 2,48 artarken**, yıllık bazda **yüzde 18,11 yükseldi**.

Gıda sepetinin alt kalemlerine baktığımızda ise **işlenmemiş gıda fiyatları** aylık bazda **yüzde 1,15 yükselirken**, yıllık fiyat artışı **yüzde 18,08** seviyesinde gerçekleşti.

"İşlenmemiş gıda" tarafının alt kalemlerine göz attığımızda ise **yaş meyve ve sebze fiyatları** aylık bazda **yüzde 1,02 gerilerken**, yıllık bazda **yüzde 10,22 yükseldi**.

"Diğer işlenmemiş gıda" tarafında ise **aylık bazda yüzde 2,38 yükseliş** kaydedilirken, yıllık bazda **yüzde 22,89 artış** gözlemlendi (Diğer işlenmemiş gıda kısmının hangi ürünleri kapsadığını merak edenler için hemen paylaşalım: Beyaz ve kırmızı et, balık, süt, yumurta, bakliyat vb).

Ocak ayında işlenmiş gıda tarafındaki yukarı yönlü hareket daha çok dikkat çekti.

TÜİK Ocak 2021 verilerine göre, **işlenmiş gıda fiyatları** aylık bazda **yüzde 3,75 yükselirken**, yıllık bazda ise **yüzde 18,11 arttı**.

Ekmek ve tahıllar grubundaki aylık artış **yüzde 1,80 olurken**, yıllık yükseliş **yüzde 19,05** olarak gerçekleşti.

"Diğer işlenmiş gıda" grubunda ise **aylık artış yüzde 4,83** olurken, **yıllık bazdaki yükseliş 17,55** seviyesinde oldu (Ekmek ve tahıllar grubu dışındaki diğer işlenmiş gıda ürünlerinin genel kapsamı ise şöyle: İşlenmiş Et ve Süt Ürünleri, Katı-Sıvı

Yağlar, Şeker, Reçel, Bal, Çikolata ve Şekerlemeler, Kahve, Çay ve Kakao, Alkolsüz İçecekler ve Meyve-Sebze Suları vb).

SON 1 YILDA FİYATI EN ÇOK ARTAN TEMEL GIDA ÜRÜNLERİ

Bu detaylardan sonra gelin hep birlikte son 1 yılda fiyatları en çok artan temel gıda ürünlerine bir göz atalım.

Aylık bazda fiyat artışları yüzde 1'in üzerinde devam eden **pirinç ve un fiyatları** son 1 yılda **yüzde 32,5 artmış** durumda.

Bakliyat tarafında aylık bazda fiyat artışları devam ediyor. Dolayısıyla son 1 yılda **kuru fasulye fiyatı yüzde 34,1** yükselirken, **mercimek fiyatı yüzde 59**, nohut yüzde 17 ve **diğer bakliyatlar yüzde 39** seviyesinde yükselmiş.

Dana eti yüzde 12,5 artarken kuzu eti yüzde 19,5 yükselmiş, **tavuk eti** ise **yüzde 29,3** artmış.

Balık fiyatlarındaki yükseliş ise **yüzde 36** düzeyinde.

Yumurta aylık bazda yüzde 4,3 gerilese de **yıllık fiyat artışı yüzde 67** düzeyinde seyrediyor.

Bitkisel yağ fiyatlarında ise aylık bazda yüzde 2,5-4 düzeyinde artışlar devam ediyor. Yıllık bazda baktığımızda ise **ayçiçek yağı yüzde 53,7** artarken, **mısırözü yağı yüzde 53** yükselmiş durumda. **Margarin** fiyatları **yüzde 50,7** oranında artarken, **zeytinyağındaki artış yüzde 31**'ün üzerinde.

Bal ve pekmez de aylık bazda sırasıyla yüzde 2,5 ve yüzde 4,3 artarken, yıllık bazdaki fiyat artışları sırasıyla **yüzde 28,7 ve yüzde 22,1** düzeyinde gerçekleşti.

Bu ay raflardaki süt ve süt ürünlerinde de artışlar söz konusu. Aylık bazda süt fiyatı yüzde 14 artarken yıllık bazdaki artış yüzde 17 seviyesinde. Yoğurt aylık bazda yüzde 14 artarken yıllık bazda yüzde 13,2 yükseldi. Peynir grubunda da yüzde 16'ya varan yükselişler söz konusu. Ancak süt ve süt ürünlerindeki artışın önümüzdeki aylarda da devam edeceğine yönelik öngörümüzü de bir kenara yazalım.

Yaş meyve sebze tarafında ise fiyat artışı daha çok **meyve** ürünlerinde gerçekleşmiş durumda.

Örnekleri çoğaltmak mümkün ama biz daha çok temel gıda ürünü olarak mutfakların olmazsa olmazlarından örnekler paylaşalım istedik.

Gıda fiyatlarındaki yükseliş trendi ekonomi yönetimini alarma geçirmiş durumda.

Önceki yazımızda **Gıda Komitesi** çatısı **altında** görüşülen ve uygulanması düşünülen palyatif çözüm önerilerini sıralamıştık (Henüz okumayanlar için linki yazının sonunda paylaşıyoruz).

Daha yazının mürekkebi kurumadan maddeler halinde yazdığımız önlemler birer birer dile getirilmeye başlandı bile.

Ama kronik sorunların yerli yerinde durduğu bir ortamda kısa vadeli-palyatif çözümlerin piyasa dengelerini düzeltmek bir yana daha da bozacağını bir kez daha hatırlatmakta da fayda var.

Görünen o ki önümüzdeki aylarda enflasyon üzerinde gıdanın baskısını hissetmeye devam edeceğiz. En azından bu yılın ilk yarısı boyunca gıda enflasyonu gündemde kalmaya devam edecek gibi gözüküyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın geçtiğimiz günlerdeki açıklaması da bu öngörüü teyit eder nitelikte.

Hatırlarsanız Cumhurbaşkanı Erdoğan da gıda sektöründeki fiyat yükselişleriyle ilgili olarak, "Gıda enflasyonu en büyük tehditlerden biridir. Tarla veya fabrikayla market arasındaki fiyat farklarının ekonomik gerekçelerle izah edilemeyecek seviyelere çıkması bizi de rahatsız ediyor. **Yılın ikinci yarısında dünyadaki gelişmeler ve ülkemizde aldığımız tedbirlerle gıda fiyatlarındaki oynaklığın azalacağını düşünüyoruz**" açıklamasında bulunmuştu.

“ENFLASYON HEDEFİNDEN UZAĞIZ”

Gıda fiyatlarındaki kırılgan yapı ve yukarı yönlü hareket ekonomi yönetimini de rahatsız ediyor.

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, ocak ayı enflasyon rakamlarına ilişkin olarak **Twitter** hesabı üzerinden, “Açıklanan rakamlar **enflasyon hedefinin uzağında olduğumuzu gösteriyor**” yorumunda bulundu.

Elvan, “Hedefe ulaşmak için önlemlerimizden asla taviz vermeyeceğiz. Tüm tarafları içine alan istişare mekanizmalarıyla hareket edeceğiz. **Fiyat istikrarı olmadan** kaliteli ve sürdürülebilir bir büyüme mümkün değil” ifadelerini kullandı.

Hatırlayacağınız üzere söz konusu açıklamaya benzer bir ifade de geçen hafta **TOBB, TESK, TÜSİAD ve MÜSİAD**’ın ortak açıklamasında yer aldı.

Dört sivil toplum kuruluşunun ortak çağrısında, “**Fiyat istikrarı sağlanmadan** ekonomide başlayan her canlanma, maalesef kısa süreli olmakta ve iş insanlarımızın yatırım ufkunu daraltmaktadır. Fiyat istikrarının sağlanmasıyla Türkiye’de yatırım ortamı iyileşecek, öngörülebilirlik artacak, böylece katma değeri yüksek yeni teknoloji yatırımlarını ülkemize çekmek mümkün olacaktır” ifadelerine yer verilmişti.

Mevcut şartlarda iş dünyasıyla ekonomi yönetiminin **ortak bir dil ile aynı bakış açısında buluşuyor** olmasını önemsiyoruz.

ENFLASYON SEPETİNDE GIDANIN AĞIRLIĞI ARTIRILDI

TÜİK, pandemi etkisiyle değişen tüketim şartları ve alışkanlıklarını da göz önüne alarak enflasyon sepetindeki ağırlıklarda değişim yaptı.

Sepette gıdanın ağırlığı artarken, alkollü içecekler, giyim ve lokanta gibi harcama gruplarının ağırlıkları azaltıldı.

Enflasyon sepetinde **yüzde 22,77 oranında** bir paya sahip olan **gıda ve alkolsüz içecekler grubunun** ağırlığı 3,17 puan artırılarak **yüzde 25,94 seviyesine** yükseltildi.

	2020	2021	Değişim
Gıda ve alkolsüz içecekler	22,77%	25,94%	▲ 3,2%
Konut	14,34%	15,36%	▲ 1,0%
Ev Eşyası	7,77%	8,64%	▲ 0,9%
Haberleşme	3,80%	4,64%	▲ 0,8%
Sağlık	2,80%	3,25%	▲ 0,5%
Ulaştırma	15,62%	15,49%	▼ -0,1%
Eğlence ve Kültür	3,26%	3,01%	▼ -0,3%
Eğitim	2,58%	2,28%	▼ -0,3%
Çeşitli mal ve hizmetler	5,37%	4,73%	▼ -0,6%
Giyim ve ayakkabı	6,96%	5,87%	▼ -1,1%
Alkollü içecekler ve tütün	6,06%	4,88%	▼ -1,2%
Lokanta ve Oteller	8,67%	5,91%	▼ -2,8%

Ulaştırmanın ağırlığı yüzde 15,62’den yüzde 15,49’a düşerken, konutun ağırlığı ise yüzde 14,34’ten yüzde 15,36’ya yükseltildi.

Ev eşyasının ağırlığı yüzde 7,77’den yüzde 8,64’e çıkarılırken, haberleşmenin ağırlığı da yüzde 3,80’den yüzde 4,64’e yükseltildi. Sağlık harcamalarının ağırlığı ise yüzde 2,80’den yüzde 3,25’e çıkarıldı.

GRAMAJ HİLESİ “ALDATICI TİCARİ UYGULAMA” KAPSAMINA ALINDI

Gıda enflasyonu ile mücadele kapsamında halk arasında “gizli zam”, “örtülü zam” ya da “gizli enflasyon” diye nitelendirilen gramaj oyununa karşı da önlem alındı.

Gramaj hilesini, “aldatıcı ticari uygulama” kapsamına alan karar, Resmi Gazete’de yayımlandı.

Gramaj hilesi yapanlara 11 bin ile 114 bin TL arasında ceza verilecek.

Resmi Gazete’de yayınlanan Ticari reklam ve haksız ticari uygulamalar yönetmeliğinde değişiklik yapılarak, ‘Aldatıcı Ticari Uygulamalar’ başlıklı bölüme, “Tüketicilere sunulan bir malda birim fiyatını farklılaştıracak şekilde adet, uzunluk, ağırlık, alan, hacim ölçüleri ve benzeri unsurlarından birinde değişiklik yapılmasına rağmen, değişiklik yapılmadığı izlenimi uyandıran yanıltıcı ambalajlama uygulamaları” bendi eklendi.

RUHSAR PEKCAN: GİZLİ ZAM ŞİKAYETLERİ ALIYORUZ

Bu konuda **Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan** da bir açıklama yaptı.

Son zamanlarda vatandaşlardan başta gıda olmak üzere **temel tüketim, kozmetik ve temizlik ürünlerinin gramaj, adet ve benzeri hususlarında azaltma yapılarak gizli zam uygulandığına yönelik şikayetler** aldıklarını belirten Pekcan, buna yönelik Bakanlık olarak **inceleme başlattıklarını** söyledi.

Pekcan, yapılan incelemelerde bazı ürünlerin gramajların azaltılmasına rağmen, ürünlerin değişiklikten önceki ambalajında herhangi bir farklılaştırma yapılmadan, satış fiyatı aynı tutularak ancak birim fiyatları artırılarak satılmaya devam edildiğini tespit ettiklerini ifade etti.

Tüketicilerin benzer ambalajla satışa sunulan ürünlerdeki gramaj azaltılmasını fark edemediğinin altını çizen Pekcan, böylelikle ürünlerin fiyatlarında zımni olarak artış yapıldığını kaydetti.

DENETİMLER MÜFETTİŞ SEVİYESİNDE DEVAM EDİYOR

Öte yandan gıda fiyatlarına yönelik denetimler de artırılmış durumda.

Denetimlerdeki sıklığın artırılacağını zaten önceki yazılarımızda dile getirmiştik. Ancak sıklaştırılan rutin zabıta denetimlerinin dışında **bakanlık müfettişleri seviyesinde ve büyük şirketler düzeyinde de denetimler** artırılmış durumda.

Konuştığımız bazı **ulusal ve uluslararası ölçekteki şirketlerin yöneticileri** denetimler için kapılarının çalındığını söylüyor.

Müfettiş ve başmüfettiş seviyesinde denetim yapılan şirketler arasında **yumurta, tavuk, makarna, bitkisel yağ, bakliyat** gibi ürünler üreten ve pazarlayan piyasanın yakından tanıdığı firmalar yer alıyor.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Bakanı Yunus Kılıç da söz konusu denetim ve incelemelerin artacağını şu sözlerle teyit ediyor: "Devlet sahayı izler, takip eder. Rafa kaçta geliyor, kaçta satılıyor daha fazla izlenecek. Aşama aşama kaçta satıldı bu izlenecek, izahat doğruysa sorun yok, değilse karşılığı olacak. Ticaret yapmak serbest ama kuralı var. Devlet üreticiyi de tüketiciyi de korur. Bu artıştan kısmi olarak üretici yararlansa, canım yanmaz ama hırs o kadar büyük ki üretici ve tüketici mutsuz. Bunun sürmesine müsaade edilmemesi gerekir."

TCMB, "GIDA VE TARIMSAL ÜRÜN PİYASALARI ANALİZ MÜDÜRLÜĞÜ" KURDU

Bu yazıyı yazarken gelen son dakika haberini de sizlerle paylaşmadan olmaz.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) organizasyon yapısına ilişkin ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak; Yapısal Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü bünyesinde "**Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları Analiz Müdürlüğü**" kurulacağını açıkladı.

Merkez Bankası'ndan "**Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları Analiz Müdürlüğü**"ne yönelik şu açıklama yapıldı: "Fiyat istikrarı açısından kritik önem arz eden gıda ve tarım ürünleri fiyatlarına dair verileri detaylı ve zamanlı olarak incelemek suretiyle erken uyarı fonksiyonu görmek, araştırma ve inceleme sonuçlarını para politikası sürecine katkı sağlayacak şekilde raporlamak ve Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme Komitesinin sekretarya görevini yerine getirmek."

Kurulun bu müdürlük, 8 Şubat 2021 tarihinden geçerli olmak üzere faaliyetlerine başlayacak.

Anlaşılan o ki **gıda fiyatlarını, erken uyarı sistemini, yeni mekanizma ve müdürlükleri** yıllardır olduğu gibi yine konuşmaya, tartışmaya ve etkilerini cebimizde, mutfakta hissetmeye bir süre daha devam edeceğiz.

Enflasyonu Ayarlama Enstitüsü

Şeref OĞUZ

04 Şubat 2021 Perşembe

Ölçemezsen bilemezsin, bilemezsen; yönetemezsin... Ülkelerin bu iş için oluşturduğu kurumlar vardır. Misal eski adı DİE (Devlet İstatistik Enstitüsü) olan TÜİK, Yani; Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye'deki istatistiki verileri derleyip bunları yayımlayan önemli bir kurumdur.

Resmi rakam üreten kurumların 2 kanadı olmalı. Biri, yetkinlik ve operasyonel mükemmellik, diğer kanat ise itibardır. Verileri yansız ve ziyansız üretmeli ki enflasyon nedir, büyüme nasıldır, ederimiz kaçtır bilelim ve ülkeyi, ekonomiyi, sosyal politikaları, kurumları, şirketleri yönetebilelim.

Bizim TÜİK'in acaba bu 2 kanadı ne durumda? Yılın ilk enflasyonu açıklandı. Tüketici fiyatları %14,97 üretici fiyatları %26 arttı. Misal tüketici endekslerine dair geçen yıl 28,019 işyeri ve 4,274 konuttan kira, 418 madde, 901 çeşit için her ay 550,632 fiyat derliyordu.

Dün açıklanan güncellemeyle 81 il, 225 ilçeden 27,980 işyeri, 4,274 konut kirası, 415 madde için 550,632 fiyat derleyecek. İşyeri sayısında 39, madde sayısında ise 3 azalma var. Ancak genel kapsam korunuyor.

Özetle yetkinlik kanadı yerinde diyebiliriz fakat itibar kanadına dair bir iki kelâm etmek gerekiyor. Eski başkanı Birol Aydemir; "Bakan Albayrak, enflasyon, işsizlik rakamlarıyla ilgili mesajını birkaç gün öncesinde veriyordu, aynen de çıkıyordu" diyor. TÜİK acaba, otoritenin talebine göre mi veri üretiyor?

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Saatleri Ayarlama Enstitüsü" romanı geliyor aklıma... Ateşi düşüremeyen doktor, dereceyle oynarmış derler. Bana göre TÜİK'in sepeti kadar itibarını da güncellemeye ihtiyacı var.

ENFLASYON SEPETİNDEKİ DEĞİŞİM YETERLİ Mİ?

Son sepet güncellemesine bakıyoruz; gıdanın ağırlığı %23'ten %26'ya çıkarılmış ama yeterli mi? Zira salgında gıdanın ağırlığı inanılmaz yükseldi. Ulaştırma, salgın kısıtlamaları, evden çalışmayla azaldı ama sepette değişmedi. Bu da daha düşük enflasyon için sepet ayarlaması olabilir mi?

Veriye dayalı yönetim çağına girdik. Uyarım şudur: unutulmasın ki "ayarını bozduğun kantar, gün gelir seni de tartar."

Abdulkadir Selvi

Enis Berberoğlu kararı ve kritik süreç

4 Şubat 2021

Anayasa Mahkemesi'nin Enis Berberoğlu'yla ilgili ikinci kez ihlal kararının gerekçesi yayınlandı. 37 sayfadan oluşan gerekçeli kararda Anayasa Mahkemesi Enis Berberoğlu'ndan ziyade kendi hukukunu korumayı amaçlamış.

Gerekçeli kararda ilk alınan ihlal kararının İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilmemesinden kaynaklanan rahatsızlık dile getiriliyor. 140. maddede ise 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin yapması gereken işlemler sıralanıyor.

DÖRT MADDE

- 1)Yeniden yargılama işlemlerine başlanması
- 2)Mahkûmiyet hükmünün infazının durdurulması
- 3)Başvurucunun hükümlü statüsünün sona erdirilmesi
- 4)Yeniden yapılacak yargılamada durma kararı verilmesi

ŞENTOP-CHP GÖRÜŞMESİ

Enis Berberoğlu kararından sonra dün CHP heyeti Meclis Başkanı **Mustafa Şentop**'la görüştü. Görüşmede **Şentop**'un “**14. Ağır Ceza Mahkemesi durdurma kararı verir, yeniden yargılama için Enis Berberoğlu'nun dokunulmazlığının kaldırılması yönündeki fezlekeyi Adalet Bakanlığı iletirse, Adalet Bakanlığı da Meclis Başkanlığı'na başvurduğu takdirde ben gereğini yaparım**” demiş.

İLK OLACAK

İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin, **Enis Berberoğlu**'nun dokunulmazlığının kaldırılması için önce milletvekilliğini iade etmesi gerekecek. Milletvekilliği düşürülen birisinin milletvekilliğinin tekrar iadesi işlemi ilk kez yaşanacak. O nedenle burada uygulanacak prosedür bir anlamda içtihat oluşturacak.

İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi, **Berberoğlu**'nun dokunulmazlığının kaldırılması için hazırladığı fezlekeyi Adalet Bakanlığı'na gönderecek. Adalet Bakanlığı da Meclise Başkanlığı'na iletecek. **Berberoğlu**'nun dokunulmazlığının kaldırılması için izlenecek prosedür milletvekilliğinin düşürülmesi sürecinde izlenenin tam tersi olacak.

BERBEROĞLU MECLİS'E DAVET EDİLECEK Mİ?

Meclis Başkanı **Mustafa Şentop**, **Berberoğlu**'nun milletvekilliğinin iadesi kararını o gün Genel Kurul'u yönetecek olan Meclis Başkanvekili'ne gönderecek. Meclis Başkanvekili, **Enis Berberoğlu**'nu Meclis'e davet edecek. Karar okunacak böylece **Berberoğlu** yeniden milletvekili olacak. Böylece dokunulmazlık hakkına kavuşacak.

DOKUNULMAZLIĞININ KALDIRILMASI

Meclis Başkanı **Mustafa Şentop**, **Enis Berberoğlu**'nun yeniden yargılanabilmesi için dokunulmazlığının kaldırılmasıyla ilgili fezlekeyi Anayasa-Adalet Karma Komisyonu'na gönderecek. Karma komisyonda **Berberoğlu**'nun dokunulmazlığının kaldırılması kararı alınırsa, Genel Kurul'a gelecek. Oylama yapıp, katılanların bir fazlasının oyuyla kabul edilip dokunulmazlığı kaldırılacak.

İKİNCİ KEZ RET Mİ?

Peki Anayasa Mahkemesi'nin ikinci kez verdiği ihlal kararı 14. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından uygulanacak mı? CHP cephesinde uygulanmayacağı yönünde bir kaygı var. CHP heyeti o nedenle bugün HSK'yı ziyaret edecek.

İKİNCİ RET BEKLENMİYOR

Anayasa Mahkemesi'nin ikinci kez verdiği ret kararının İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından bu kez reddedilmesi beklenmiyor. Anayasa Mahkemesi'nin **Mehmet Altan**, **Şahin Alpay** hakkında ikinci kez verdiği ihlal kararı yerel mahkeme tarafından uygulanmıştı. Ancak ikinci kez reddedildiği takdirde HSK'nın yerel mahkeme hakkında işlem yapması gündeme gelebilir.

MECLİS BAŞKANI'NI RAHATSIZ EDEN PARAGRAF

Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararını Meclis Başkanlığı'na göndermesi rahatsızlığa yol açtı. Meclis Başkanı **Şentop**, “**Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bu şekilde bir tembihte bulunması, bir nasihatta bulunması, öğüt vermesi Anayasa Mahkemesi'nin çok açık bir yetki aşımıdır**” diye tepki gösterdi. **Şentop**, bugün ya da yarın Anayasa Mahkemesi'ne bir yazı da göndererek “**tavzihte bulunulmasını**” isteyecek. Bu arada Anayasa Mahkemesi kaynakları da bir yetki aşımı düşüncelerinin olmadığını, sadece **Enis Berberoğlu** eski milletvekili olduğu için “**ilgi ve bilgi**” açısından Meclis'e gönderildiğini ifade ettiler.

BOĞAZİÇİ'NDEN GEZİ ÇIKARMA ÇABALARI

GEZİ olayları 28, 29, 30 Mayıs tarihleri arasında bir çevre eylemiydi. 1 Haziran'dan itibaren örgütler sızdı. Olay yaygın bir kalkışmaya dönüştü. Tencere-tava çalındı,

İstanbul ve Ankara başta olmak üzere taşlı sopalı eylemler yaşandı. Hatta bir ara **“Asker başbakanlığın etrafını kuşattı”** haberleri yapıldı. Gezi, Türkiye’nin içine kapanmasına yol açtı. Türkiye Gezi ile girdiği süreçten 15 Temmuz darbe girişimiyle çıktı.

TENCERE TAVA, AYNİ HAVA

1)Boğaziçi Üniversitesi’ne dışarıdan rektör atanmasına tepki olarak başlayan eylem 1 Şubat tarihine kadar demokratik bir zeminde devam etti.

2)Tüm üniversiteler için uygulanan atama sistemi Boğaziçi için de uygulandı. Diğer üniversitelerde seçim yapılırken sadece **Melih Bulu** atanmadı. Ama buna yine de itiraz edilebilirdi. Fakat meşru zeminden sapmamak kaydıyla.

3)Özgürlüklerin ve itirazın seslendirileceği yerler olan üniversitelerin bu tür tepkileri, demokrasi standardının yükselmesi açısından hoşgörüyü karşılanmalıydı.

4)Ancak örgütlerin sızmasıyla birlikte 1 Şubat’tan itibaren Boğaziçi protestoları da meşru zeminin dışına taşmaya başladı. İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu**, **“Gözaltına alınan 108 kişiden 101’i Boğaziçi ile alakalı değil. 79’u DHKP-C, TKP-ML dahil olmak üzere terör örgütü üyesi”** dedi.

5)Rektörlüğün ablukaya alınması çok büyük hataydı. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** da **“Siz öğrenci misiniz, yoksa rektörün odasını basmaya, orayı işgale kalkan terörist misiniz?”** diye tepki gösterdi.

6)Türkiye’nin en saygın ve en özgürlükçü üniversitelerinden biri olan Boğaziçi, Kâbe resminin ayaklar altına serildiği, LGBT’nin damga vurduğu bir eylem alanına dönüştü.

7)Şubat itibarıyla Kadıköy ve Ankara’da Gezi’nin simgesi olan tencere-tava eylemi başladı.

SONUÇLARINA BAKSINLAR

Gezi olaylarına, **Mehmet Ali Alabora**’nın, **“Mesele sadece Gezi Parkı değil arkadaş, sen hâlâ anlamadın mı?”** tweet’i damgasını vurmuştu. Boğaziçi işi de giderek, **“İş rektör ataması değil, sen hâlâ anlamadın mı?”** noktasına doğru gidiyor.

Boğaziçi’den Gezi çıkarmak isteyen olduğu belli ama onların Gezi’nin siyasi sonuçlarına bakmasını öneririm.

ERDOĞAN, YENİ ANAYASADA İSTEKLİ

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, yeni anayasa önerisini gündemde tutmaya devam ediyor. **Erdoğan**, güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçmek için şubat ayında ortak

komisyon kurmayı planlayan muhalefeti, yeni anayasa ile köşeye sıkıştırmayı planlıyor. **Bahçeli**'nin güçlü desteğini de aldıktan sonra, dün çağrısını yineledi. **“Süreci sabote etmek yerine, olumlu katkıda bulunmak isteyen tüm grupları, herkesi yeni anayasa çalışmalarının içinde görmek istiyoruz. Bunu da tüm samimiyetimle söylüyorum”** dedi.

ŞENTOP ÇAĞRI YAPABİLİR

Eğer muhalefet partileri yeşil ışık yakarsa, Meclis Başkanı **Mustafa Şentop**'tan da Meclis'te temsil edilen tüm partilerin katılımıyla yeni anayasa yapılması yönünde bir çağrı gelebilir. Ama muhalefet, yeni anayasaya karşı çıkarsa **Erdoğan**'ın, **“Bunlar HDP ile anayasa çalışması yapıyor. Ama Meclis'e gelmiyorlar”** diye köşeye sıkıştırmasına hazır olsunlar. Benden uyarması...

Hükümet ekonomiyi yönetemiyor

Esfender KORKMAZ

04 Şubat 2021

Demokrasi ve hukuk çıkmazı hepimizi ilgilendirir. Yine de kayıtsız kalanlar olur. Ama ekonomik sorunlar aynı zamanda açlık-tokluk mücadelesi demek olduğundan kimse kayıtsız kalamaz.

Yabancı sermaye girişleri, AK Parti'nin ilk on yılının yanlışlarını sakladı.

Sermaye girişi, TL'nin aşırı değer kazanmasını sağladı ve TL'nin değer kazanması da enflasyonun da yüzde onun altında kalmasına imkan verdi. Toplum serap yaşadı. Ama o yıllardaki yanlışlar cari açığın devam etmesi, spekülasyonun ve kırılganlığın artması, planlamanın kaldırılması ve devletin dışlanması ve kamu özel işbirliğinde talep garantisinin ceremesini bu gün hep birlikte yaşıyoruz.

Diyeceğim, AKP iktidarı ekonomide başarısız oldu. Başarısızlığın maliyetini hepimiz çekiyoruz, ama partizanlar farkında değil veya bilerek ekonomi yolunda diyorlar.

Enflasyon ekonominin barometresidir. 2004 yılında TÜFE oranı yüzde 9,32 idi. Bu sonuç IMF'nin kemer sıkma politikaları ile gerçekleşmişti. Şimdi Ocak ayında açıklanan yıllık TÜFE 14,97 ve açıklanan Yıllık Yİ-ÜFE 26,16'dır.

2021 OCAK AYI ENFLASYON VERİLERİ		
TÜFE	2020 OCAK	2021 OCAK
AYLIK	1,35	1,68
YILLIK	12,15	14,97
12 AYLIK ORT.	14,52	12,53
ÇEKİRDEK	9,88	15,50
GIDA	9,04	18,11
Yİ-ÜFE		
AYLIK	1,84	2,66
YILLIK	8,84	26,16
12 AYLIK ORT.	15,71	13,64
İMALAT	8,45	28,42
ARAMALI	5,15	34,08
ENERJİ	13,75	3,22
SERMAYE MALI	8,78	28,34

TÜİK'in verileri; enflasyonun bu senede devam edeceğini gösteriyor

* Yüzde 26,6 olarak gerçekleşen Yİ-ÜFE 'nin, TÜFE'den daha büyük olması, üretim maliyetlerinin daha yüksek olduğunu gösteriyor. Üretici bu maliyetleri önümüzdeki aylarda TÜFE'ye yansıtmak zorundadır. Aksi halde varlığını sürdüremez.

* Yİ-ÜFE'nin daha yüksek çıkması önceki kur artışından ve ekonomideki panikten kaynaklanıyor. Şimdilik İktidar yüksek faiz diyor. Ama ocak enflasyonu ile hesaplarsak MB gösterge faizine göre reel faiz yüksek değil, yüzde 1,77'dir. Kur artışının durması için reel faiz gereklidir.

* Son aylarda kurlar düştü fakat Yİ-ÜFE yine de arttı. Kur artış hem enflasyona fazlasıyla yansıyor hem de üreticiler panik içinde toptan fiyatları arttırıyorlar. Arz-talep dengesi çalışmıyor. Bunun nedeni istikrarsız, kırılgan spekülasyon ve oligopol piyasa yapısıdır. Piyasa fırsatçılığa açıktır. Toptancı depodan çıkışı en yüksek kurdan yapıyor. Perakendeci de vitrindeki eski ithal malları da yeni kurdan hesaplıyor. Aksi halde yerine yenisini koyamayacağını biliyor. Dahası aynı perakendeci vitrindeki yerli malların fiyatını da artırıyor.

* Geçen yıl ocak ayında yüzde 9,88 olan çekirdek enflasyon bu sene aynı ayda 15,50 oldu. Çekirdek enflasyonunu artışı yapısal sorunların ağırlıklı olduğunu gösteriyor. Hükümetin yeniden liyakata dayalı ve laik bir devlet düzeni kurması, hukuk ve demokrasi reformu yaparak güven oluşturup yeni yatırımların önünü açması ve üretimde ithal girdi payını düşürmesi gibi yapısal sorunları çözmesi gerekir. Hükümet bunu yapamaz. Zira yarattığı ve üstünde durduğu bu günkü zemini ortadan kaldırması gerekir.

* Ocak ayında gıda fiyatlarında yıllık artış TÜFE'den daha yüksek yüzde 18,11 oldu. Yaz ayları gıda fiyatları düşebilir. Ancak önce siyasi iktidarın piyasadaki oligopol yapıları, kartelleşmeyi kırması, gerekirse piyasaya girmesi gerekir. Dahası İstanbul'dan İzmir'e paralı yol ve köprüler ile bir TIR'ın gidiş- dönüş maliyeti 2000 liradır. Navlun maliyetini fiyata yansıtmayacak mı?

İktidar enflasyonda başarısız oldu. Sürekli faizlerle oynaması kur şoklarına ve enflasyonun tırmanmasına neden oldu. Merkez Bankası 2006 yılından beri enflasyon hedefi uyguluyor. Hiçbir yıl tutturamadı. Üstelik kendi hedefini unutup enflasyon tahminleri yapıyor. Piyasada Merkez Bankasına güven kalmadı.

Arada sabit gelirli orta ve düşük gelir grupları ile işçi ve memur eziliyor. Çünkü gıda fiyatlarının yüksek olması mutfak enflasyonunun yüksek çıkmasına neden oluyor. Gıdanın işçi ve memur harcama sepeti içindeki payını daha gerçekçi yüzde 40 alırsak, onların enflasyonu 3 puan daha fazla yüzde 17'ye çıkıyor. Ama hükümet işçi ve memura yüzde 14,97 TÜFE oranı kadar zam yaparak onlardan gizli enflasyon vergisi almış oluyor.

İbrahim Kahveci

Yatırımlar dursun mu istiyorsunuz?

Tarih 30 Mayıs 2018: “Akıllı olan, ülkesini seven yatırımları durdurur” başlıklı bir yazı kaleme almıştım.

O da ne? Vay hain, ülkenin kalkınmasını ve büyümesini mi istemiyorsun diye bir saldırı bir saldırı...

Bakalım ne yazmışım?

“Dünya Gazetesinin dünkü manşetini okuyunca “biz çoktan Venezuela olmuşuz da haberimiz yokmuş” diyor insan. Haberde ne diyor; “Her 5 kişiden 4’ü ABD ve AB’nin Türkiye’ye ekonomik baskı uyguladığına inanıyor.” Biz 2003 sonrasında 647 milyar dolar yabancıların parasını bir güzel yemiştiriz. O parayı alıp döviz kazandırıcı yatırımlara maalesef yönelmemişiz. Dün gece Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu’nun bir konuşmasına kulağım takıldı: “Ne kadar yatırım varsa durduracağız” diyordu. “Yatırımları durdurduktan sonra, içeriğine ve önem derecesine göre yeniden şekillendireceğiz” diyordu. Umut doğdu birden içime. Yıllardır üretim süreçlerinin önünü kapatan bir modelle yatırımları yönlendiriyoruz. Görüntüde gösterişi yüksek ama içi boş işlerle uğraşıp duruyoruz. Elimizdeki kaynakları en verimli şekilde kullanmak zorundayız. Öyle yabancı parası ile milli hava atma dönemi bitti artık. Kısacası artık dolar kurunu yüksek faiz vererek dengeleme süreci de gitgide güç kaybediyor. Birkaç yıl içerisinde kalıcı çözüm bulunmaz ise halimiz hiç iyi olmayacak. İşte bu noktada Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu’nun açıklaması çok önemlidir. Ufukta görülen kara bulutların taşıdığı fırtına basit önlemlerle geçirilemez. Görenler için tehlike büyük ama görmeyenler için ortalık güllük güneşlik. Ne diyelim. Her toplum hak ettiği şekilde yönetilmiş.”

Evet, tespitlerimiz yukarıda. Hala faiz üzerinden dengeleniyor muyuz? Neydi o?: Dengelenme-Disiplin-Değişim... Yani Berat Albayrak’ın 3D’si.

Fırtına vurdu mu?

04.02.2021

Önlem alındı mı?

Hani uçacaktık?

Hani bizi kimse tutamayacaktı?

Hani şahlanacaktık?

Ne hikayeydi dimi ama...

Mayıs 2018’de o yazının dibindeki şu cümle çok iyiymiş: “Her toplum hak ettiği şekilde yönetilirmiş”

Demek ki biz bu işsizliği, biz bu yoksulluğu, biz bu fakirliği, biz bu ayrımcılığı, biz bu yönetimsizliği hak etmişiz.

Hakkımıza razı olalım.

Bu yazı mı?

Devlet 2018’den beri yatırımları nerede ise durdurdu. Genel Devlet Yatırım Oranı (topladığı paranın yüzde kaçını yatırıma ayırmış) yüzde 11,49 seviyesinden 3 yıldır yüzde 8,1 seviyesine düşmüş durumda.

Kısaca yatırımları durdurmuşlar ama verimli yatırımları durdurmuşlar. Verimsiz Hazine garantili Müteahhit yatırımları son sürat devam ediyor. Hepimize geçmiş olsun.

04 Şubat 2021, Perşembe

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Eylemlere katılanlar, bunların ülkeyi nerelere götüreceğini tahmin ederler mi?

Boğaziçi Üniversitesi merkezli öğrenci olayları, galiba bir anda bitmeyecek. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın **"Siz öğrenci misiniz, yoksa rektörün odasını basmaya kalkışan, orayı işgale kalkışan terörist misiniz? Buna fırsat vermeyeceğiz, gereği neyse yapmaya devam edeceğiz"** şeklindeki tepkisine de sebep olan bu olaylar, bizim toplum hayatımızda ilk defa yer almıyor.

28 Nisan 1960

Ben 1960'ta İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisiydim. 28 Nisan 1960 sabahı Beyazıt Meydanı'nda polisle çatışmış ve sonra İstanbul Vilayeti önünde toplanıp "Menderes istifa" diye bağırarak tempo tutmuştuk. Sonraları çok düşünmüştüm. Bizim rol aldığımız bu olayların nerelere varacağını hesap edebilseydim, 28 Nisan olaylarına karışır mıydım?

İlk askeri darbe

Bir askeri darbeyi başlattığımızı ve böylece vesayetçi demokrasinin darbeler sürecine ülkeyi soktuğumuzu bilseydim... **Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan**'ın idam edileceklerini tahmin edebilseydim... Bu gibi durumlara sebep olduğumuzu görebilseydim, kesinlikle o sabah Beyazıt Meydanı'na çıkmazdım.

Deneyimliyiz

Şimdi Boğaziçi'ne bir rektör atanmasını vesile kılarak eylem koyan öğrenciler ve dışarıdan katılanlar, bu eylemlerinin acaba nereye dayanacağını hesap ediyorlar mıdır? Hem Gezi kalkışmasını hem de 15 Temmuz 2016 darbe girişimini yaşamış olan Türkiye, şimdi Boğaziçi kaynaklı böyle bir kalkışmaya teslim olabilir mi acaba?

Eylemler ve toplum

Ayrıca içeride ve dışarıda bunca komplo varken ve başta FETÖ olmak üzere PKK'nın da dahil olduğu eylemlerin yer aldığı bir ortamda, Türkiye'nin siyasi sorumluları, öğrenci eylemlerini hoşgörüyle karşılayabilirler mi? Üstelik bir yandan da koronavirüs salgınının yaraladığı toplumsal yaşamı, bu tür eylemlere teslim etmek hangi akla sığar ki?

Keşke her şey uzlaşma ve güler yüzle çözüme bağlansaydı... Ama bu bazen mümkün olmuyor...